

Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün vazifelerine, Devlet dâvalarının takibi usullerine ve merkez ve vilâyetler kadrolarında bâzı değişiklikler yapılmasına dair olan 4353 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/172)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1815, 6/1281

11. IV. 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün vazifelerine, Devlet dâvalarının takibi usullerine dair 4353 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 26. III. 1951 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

4353 sayılı Kanunu tadil eden kanun tasarısının gerekçesi

Malûm olduğu üzere genel muvazeneye dâhil Devlet dairelerinin her biri tarafından ve mukavele ile istihdam ettikleri avukatları marifetiyle takip ettirilmekte olan Devlet dâvalarının bir elde toplanması daha 1934 yılında düşünülmüş ve bu maksatla 2573 sayılı Kanun istihsal edilerek bu gibi dâvalar Maliye Bakanlığında toplanmıştır.

2573 sayılı Kanunun neşri üzerine Genel Bütçeye dâhil dairelere ait bütün dâvaların takip mesuliyeti Maliye Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinde toplanmakla beraber dâvaların takip tarzında bir değişiklik olmamış, bu iş her tarafta mevcut serbest ve ücretli avukatlarla görülmekte devam etmiştir. Ancak, kendisine hariçteki kazancından müstağni kalacak bir menfaat temin edilemeyen serbest avukatların ekseriya Hazineye ait dâvaları tâli bir iş gibi telâkki eyledikleri, bunları pek nâkis bir surette takip ettikleri ve bu yüzden pek çok Devlet hakkının zayi olduğu öteden beri görülen ve bilinen bir husustur.

Bu itibarla «Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Umum Müdürlüğünün vazifeleri» hakkındaki 4353 sayılı Kanun Hazine avukatlarının memuriyet sıfatını haiz ve bu suretle mukayyet olarak yalnız Hazine dâvalarına hasrı vücut etmeleri prensibine göre hazırlanmış bulunmaktadır. Bu kanun Hazine'de iki nevi avukat derpiş etmiştir. Bunlardan asıl mühim olanları memur vaziyetinde Hazineye hasrı hizmet edenler, diğerleri de böyle bir teşkilât yapmaya iş durumu müsait olmıyan yerlerde ücreti masarifi muhakeme bölümünden verilen serbest avukatlar. Bu sonuncular ancak ufak kazalarda bâzı fevkalâde sebeplerle dâva işlerinin birden artması halinde derpiş edilmiş olduğundan istisnai bir hale taallûk etmekte, asıl prensip meselesi birinciler için mevzu bahis olmaktadır.

4353 sayılı Kanun bu nevi Hazine avukatları için iki nevi memba derpiş etmiştir :

- a) Hukuk mezunlarından imtihanla seçilecek ve müşavirlikte yetiştirilecek elemanlar,
- b) Serbest hayattan veya hâkimler arasından alınacak elemanlar.

Her iki hal için 4353 sayılı Kanun Hazine avukatlığında o zaman sair mesleklerde mevcut güçlükler nazaran bâzı tercih ettirici menafi temin etmeği düşünmüştür.

- a) Avukat namzetleri için hariçte parasız yapılması lâzımgelen namzetliği maaş alarak yapmak temin edilmiş, namzetlerin avukat olurken tâbi oldukları imtihanda bâzı kolaylıklar sağlanmış, her sınıfta bir defa da olsa iki senede bir terfi esası kabul edilmiştir.
- b) Serbest hayattan veya hâkimlikten gelecek olanlar için Barem Kanununun 6 ncı maddesinden istifade imkânı sağlanmıştır.

Bugün bütün bu menafi, aynı elemanların girebilecekleri sair mesleklerde ait kanunlarda yapılan tadil ile tamamen ortadan kalkmıştır.

Avukatlık Kanunundaki değişiklikle namzetlik müddeti bir seneye inmiş, hâkimlere verilen ödeneklerle Barem Kanununun altıncı maddesine dayanarak verilebilecek maaş farkı kalmamış bilâkis mütaakıp terfilerde Hâkimler Kanununun sağladığı avantajlar Hazine avukatlığını hattâ istenilir olmaktan çıkarmıştır.

Bu durum karşısında 4353 sayılı Kanunun bütün Hazine avukatlarını memur kılmak için koyduğu ilk beş senelik müddet gibi bu müddetin hitamında 5163 sayılı Kanunla alınan iki senelik müddet dahi bittiği ve 5530 sayılı Kanunla 1 . III . 1951 tarihine kadar verilen müddet de bittiği halde Hazine Avukatlık Teşkilâtını, işe yarar mukayyet avukatlarla tehziz etmeğe imkân bulunamamış ve bu sebeple serbest avukat istihdamı yetkisi 5747 sayılı Kanunla altı ay daha uzatılmıştır.

Bugün kadroda mevcut 228 avukattan ancak 98 tanesi maaşlı mukayyet olarak çalışmaktadır. Geri kalan 130 kadroda ise serbest avukat çalıştırılmaktadır. Filhakika bu 130 kadrodan 30 kadarı halen münhal bulunmakta ise de bunun sebebi Ankara, İstanbul ve İzmir'e hiçbir suretle serbest avukat alınmaması hakkında ahiren bakanlıkça ittihaz edilen prensip kararı ve diğer yerlere serbest tâyin hususundaki müracaatların, serbest avukat istihdamı müddetinin bitmesine çok az zaman kalması hasebiyle - zaruri haller hariç, - reddedilmesidir. 5747 sayılı Kanunla alınan ve 1.9.1951 tarihinde sona erecek olan müddetin inkızasında bütün bu elemanlar hariçteki kazançlarını terkederek yalnız Hazineye bağlanmak veya Hazineyi terketmek durumunda kalacaklardır. 5530 sayılı Kanun, 5163 sayılı Kanunun serbestlik için nihai süre olarak koyduğu 18.1.1950 tarihinden sonra istihsal edebildiği için mezkûr tarihte bütün serbest avukatlar ayrılmış ve o zaman ancak 5 adedi mukayyet olmayı talep etmiştir. Bu da serbestliğin kalkması halinde tatmin edilmedikçe matlup evsafıta mukayyet avukat bulmak güçlüğüne açıkça ifade etmektedir.

Bu durum karşısında 1.9.1951 tarihini tedbirli karşılamak zarureti zâhirdir.

Evvelce yapılan tetkiklerin de gösterdiği üzere Hazine avukatlarının tâyininde üç sisteme yer vermek mümkündür.

- a) Hazinenin dâvası oldukça diğer fertler gibi piyasada mevcut avukatlardan istifade etmek, hususi avukat istihdam etmek;
- b) Abonman mahiyetinde aylık ücretli serbest avukat kullanmak;
- c) Memur avukatlara yer vermek;

Bu sistemlerden ilki bugün medeni memleketlerin çoğunda kullanılmaktadır. Ancak bizim için kabili tatbik olmadığı kanaatindeyiz. Zira fert ile Devlet arasındaki ihtilâflar ve dâvalar, cesaretle iddia edilebilir ki, memleketimizde dünyanın hiçbir yerinde bulunmayacak kadar çoktur. Bu ihtilâfları azaltmak ve kaldırmak kısa zaman içinde hattâ beş on senede dahi mümkün değildir. Meselâ ihtilâfların arazi ve gayrimenkule taallük edenleri ancak yurdumuzda kadastronun ikmâliyle bertaraf edilebilir ki, bunun ne zaman mümkün olacağını kestirmek imkânsızdır. Bu itibarla her dâva için hariçten avukat bulup ona vermek bugün için bizde imkânsızdır. Mümkün olduğunu farzetsek bile Hazineye tahmil edeceği külfet kabili iktiham değildir.

Kaldı ki Devlet bir hususi ferdin işlerinde gösterdiği titizlikle dâvalarını serbest avukatlara verememek ve onlar da takip edememek durumundadır. Bunu da tabii karşılamak lâzımdır. Zi-

ra bir ferдин ancak birkaç dâvası olabileceği halde Hazinenin bu dâvaları murakabe edecek organının binlerce dâvayı dağınık avukatlar nezdinde takip ve murakabe etmesi icabettir.

İkinci sistem, - ki abonman mahiyetinde ücretlerle serbest avukat istihdamıdır, - şimdiye kadar memleketlerimizde tecrübe edilen, muvaffak olmıyan ve yapılan tetkikata göre medeni memleketlerde de tesadüf edilmıyen bir usuldür. Mahzurları anlaşılması olan böyle bir usule rücu edilemeyeceğini düşünmekteyiz.

Bu itibarla son bir sistem olarak memur avukatlara yer vermek usulünün kabul edilmesi kalmaktadır ki, 4353 sayılı Kanun da bu esasa dayanmış ve örnek olarak İtalya ve Romanya teşkilâtını almıştır. Bugün kanaatimizce 4353 sayılı Kanunun; mütaakip kanunlarla bertaraf olan avantajlı durumu yeniden ihdas eder şekilde tadili ve avukatlık meslekinin - bir serbest meslek olarak - hususiyetleri de nazara alır bir tarza ifrağı suretiyle bu sistemde sebat edilmesi en ziyade nâfi olacağı düşünülmektedir.

Tasarının birinci maddesi değiştirilen maddeleri tesbit etmektedir. Tadil sebepleri sırasıyla aşağıda arz edilmiştir. :

1. 4353 sayılı Kanunun birinci maddesine ait tâdil : Namzet avukatlık esasının terkedilmesi habesbiyle madde bu maksada uygun bir şekilde değiştirilmiş, hukuk müşavirleri ile merkez muhakemat müdürünün başmüşavire karşı olan durumları tesbit olunmuştur.

2. İkinci maddeye ait tâdil : Maddenin «B» bendinde evvelce mukavele hazırlamak vazifesini Baş Hukuk Müşavirliğine vermiş olduğu halde tatbikatta mukaveleler alâkalı dairelerince hazırlanarak lüzumu halinde Hukuk Müşavirliğinden mütalâa istenildiği için fiiliyata ve icabata uygun olarak bu vazifeyi, hazırlanan mukavele tasarısı hakkında mütalâa beyanına hasretmekten ibarettir. «D» bendi Kanunun 24 ncu maddesi hükmüne de uygun bir şekilde değiştirilmiştir. Yani malî hususları ihtiva eden ve Hazineyi alâkalandıran idari dâvalara ait alâkalı Bakanlık ve dairelerce hazırlanan müdafaanamelerin kanunun 24 ncu maddesi gereğince evvelâ Maliye Bakanlığının alâkalı servislerine gelmesine ve bu servislerin icabında Baş Hukuk Müşavirliğinin hukuki mütalâasını istemeleri esasına göre fıkra tadil edilmiş ve fıkraya daha çok vuzuh verilmiştir. Bu sebeplerle madde yeniden yazılmıştır.

3. Muhakemat müdürlerinin vazifelerine ait 3 ncu madde kanunun ikinci maddesinin yeni şekline uygun bir şekilde değiştirilmiş ve bu tasarı ile Muhakemat müdürlerine verilen yeni vazifelere ait bir fıkra eklenmiştir.

4. Beşinci madde; bir bölgeye tâbi olan yerlerdeki hazine avukatlarının Bölge muhakemat Müdürü ile olan münasebetlerini tanzim eden hükümleri ve muhakemat müdürlerinin muhabere salâhiyetini temin eylemektedir.

5. Altıncı ve yedinci maddelerin tadilleri merkez ve mülhakat kadrolarında mevcut memuriyetlerden hazine avukatlarına da 3656 sayılı Kanunun altıncı maddesi hükmünden faydalanılarak memur tâyin edilmesi salâhiyetini tanımaya mâtuftur. Bu memuriyetler mukaddema istisna mevki olmadığı cihetle vâkı taleplerin ya 80 lira maaş verilerek is'afı veya reddi zarureti hâsıl olmakta idi. Bilhassa mukayyet devreye girdiğimiz andan itibaren hazine avukatlıklarını istisnai mevki yapmak zarureti kendiliğinden hissedilmektedir.

6. 14 ncu madde; hazine avukatlığı müessesesini memuriyet şeklinde tesis etmekle beraber vekil ile müvekkil arasındaki münasebetleri de göz önünde bulundurmamak bu müessesenin Hazine için faydalı olarak işleyebilmesi bakımından zaruri görülmüştür. Bu itibarla mevcut 14 ncu madde bu esastan mülhem olmuş ise de tatbikatın verdiği tecrübeler karşısında bu esasın ihtiyaçlarımıza daha uygun bir şekle sokulması lüzumu hissedilmiş ve bu sebeple madde hükmü tadil edilmiştir.

Bu maddede sayılanların dışında kalan memurlar hakkında Memurin Kanununun inzibatî cezalara ait umumi hükümlerinin tatbiki pek tabii olduğundan mevcut maddenin son fıkrası muadil metne ilâve edilmemiştir.

7. 22 nci madde; bu maddenin esas muhafaza edilmekle beraber tatbikatta bazı teknik hususlara taallük eden işlerde hazine avukatına bu bakımdan salâhiyetli kimsenin yardımını sağlamak maksadiyle gerekli tadil yapılmıştır.

8. 23 ncü madde; bu maddede eskiden 300 liraya munhasır olan mahallî teşkilâtın yemin verme salâhiyeti 1 000 liraya çıkarılmıştır. Yeminin reddi için de maddeye sarahat verilmiştir.

9. 24 ncü madde; bu maddedeki (Muhakemat müdürlerine) kaydı çıkarılmıştır. Çünkü bu gibi evrakın evveleminde Hazinesinin alâkalı dairesine gelmesi esastır. Maddenin son fıkrası maddenin esası ile telif edilecek bir şekilde değiştirilmiştir.

10. 25 nci madde; bu maddenin son kısmı fuzuli görüldüğünden çıkarılmış ve madde yeniden yazılmıştır.

11. 27 nci madde; evvelce mahallinin 300 liraya maksur olan takipten vazgeçme salâhiyeti genişletilerek sulh mahkemelerinin vazife hudutlarıyla mütenazır olarak, 1000 liraya çıkarılmış ve bu salâhiyetin kullanılış şekli tanzim edilmiştir.

12 - 34 ncü madde ile mevzuu kalmıyan veya yanlışlıkla açıldığı anlaşılan dâvalarda evvelce mahallî teşkilâtın haiz olmadığı yetkiler tesbit edilmiştir.

Ek madde 1 : Bu madde mukayyet avukatlar için umumi olarak munzam vazife esasını koymaktadır. Avukatlık da 3656 sayılı Kanununun 18 nci maddesinde yazılı mesleklerden sayılması icabedeceğine göre, bilhassa girdiğimiz yeni sistem karşısında, böyle bir esasın kabulü de zaruri görülmüştür. Böyle bir hüküm meslek için kısmen cazip sayılmakla beraber büyük kadrolu avukat istihdam edemeyecek olan diğer daireler için de bir tasarruf esası olacaktır. Avukatın bu munzam vazifeyi ancak mensup olduğu daire dışındaki teşkilâta alabileceği tasrih edilmek suretiyle munzam vazife esası da tahdit edilmiş bulunmaktadır.

Ek madde 2 : Yukarda izah edildiği üzere 4353 sayılı Kanunun mukayyet avukat istihdamı prensibinin muhafazası zaruri görülmüş olmakla beraber avukat temini mümkün olamıyan ahvalde işlerin selâmetle yürütülmesi için bir istisna kabulü zarureti de hissedilmiş bulunmaktadır. Ancak bu istisna ilce merkezleri için kabul edilmek suretiyle tahdit edilmiştir. Şurasını bilhassa arzede lim ki mukayyet avukat tâyini mümkün bulundukça ilcelerde serbest avukat hiçbir suretle istihdam edilmeyecektir.

Tasarının 2 nci maddesi : Bu madde 4353 sayılı Kanunun kaldırılan 8, 9, 10, 11, 13, 16 ve 39 ncü maddelerine taallük etmektedir. Avukatlık Kanununda yapılan değişiklik ile staj süresinin kısaltılması muvacehesinde artık Hazine için stajyer avukat yetiştirmek lüzumu kalmamıştır. Esasen bugüne kadar yetişen otuz stajyer avukattan halen altı adedi Maliye teşkilâtında avukat olarak çalışmaktadır. Diğerleri teşkilâttan ayrılmışlardır.

Geçici madde 2 : Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte müstahdem bulunan avukatların istisnai mevki hükümlerinden faydalanmaları için hazırlanmıştır. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte başında bulunan avukatlardan bu kanunla alınan ve istisnai mevki olan kadrolara tâyin edileceklere tâyin edildikleri derece aylığını vermek, girilen yeni rejimin icabettirdiği bir zaruret olmuş ve madde bu sebeple hazırlanmıştır.

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 1/172

Karar No. 37

16 . V . 1951

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığının Baş Hukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Umum Müdürlüğünün vazifelerine, Devlet dâvalarının takibi usullerine ve merkez ve vilâyetler kadrolarında bâzı değişiklikler yapılmasına dair olan 4353 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 26 . III . 1951 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulmasına karar verilen kanun tasarı komisyonumuza havale edilmekle Maliye Bakanlığının Baş Hukuk Müşaviri hazır olduğu halde incelendi:

Malûm olduğu üzere genel muvazeneye dâhil Devlet dairelerinin her biri tarafından ve mukavele ile istihdam ettikleri avukatları marifetiyle takip ettirilmekte olan Devlet dâvalarının bir elde toplanması daha 1934 yılında düşünülmüş ve bu maksatla 2573 sayılı Kanun istihsal edilerek bu gibi dâvalar Maliye Bakanlığında toplanmıştır.

2573 sayılı Kanunun neşri üzerine Genel Bütçeye dâhil dairelere ait bütün dâvaların takip mesuliyeti Maliye Bakanlığının Hukuk Müşavirliğinde toplanmakla beraber dâvaların takip tarzında bir değişiklik olmamış, bu iş her tarafta mevcut serbest ve ücretli avukatlarla görülmekte devam etmiştir. Ancak, kendisine hariçteki kazancından müstağni kalacak bir menfaat temin edilmeyen serbest avukatların ekseriya Hazineye ait dâvaları tâli bir iş gibi telâkki eyledikleri, bunları pek nâkis bir surette takip ettikleri ve bu yüzden pek çok Devlet hakkının zayi olduğu öteden beri görülen ve bilinen bir husustur.

Bu itibarla «Maliye Bakanlığının Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Umum Müdürlüğünün vazifeleri» hakkındaki 4353 sayılı Kanun Hazine avukatlarının memuriyet sıfatını haiz ve bu suretle mukayyet olarak Hazine dâvalarına hasrı vücut etmeleri prensipine göre hazırlanmış bulunmaktadır. Bu kanun Hazineye iki nevi avukat derpiş etmiştir. Bunlardan asıl

mühim olanları memur vaziyetinde Hazineye hasru hizmet edenler, diğerleri de böyle bir teşkilât yapmaya iş durumu müsait olmayan yerlerde ücreti masarifi muhakeme bölümünden verilen serbest avukatlar, Bu sonuncular ancak ufak kazalarda bâzı fevkalâde sebeplerle dâva işlerinin birden artması halinde derpiş edilmiş olduğundan istisnai bir hale taallûk etmekte, asıl prensip meselesi birinciler için mevzu bahis olmaktadır.

4353 sayılı kanun bu nevi Hazine avukatları için iki nevi memba derpiş etmiştir:

- a) Hukuk mezunlarından imtihanla seçilecek ve müşavirlikte yetiştirilecek elemanlar;
- b) Serbest hayattan veya hâkimler arasından alınacak elemanlar;

Her iki hal için 4353 sayılı Kanun Hazine avukatlığında o zaman sair mesleklerde mevcut güçlülere nazaran bâzı tercih ettirici menafi temin etmeyi düşünmüştür.

a) Avukat namzetleri için hariçte parasız yapılması lâzımgelen namzetliği maaş olarak yapmak temin edilmiş, namzetlerin avukat olurken tâbi oldukları imtihanında bâzı kolaylıklar sağlanmış, her sınıfta bir defa da olsa iki senede bir terfi esası kabul edilmiştir.

b) Serbest hayattan veya hâkimlikten gelecek olanlar için Barem Kanununun 6 nci maddesinden istifade imkânı sağlanmıştır.

Bugün bütün bu menafi, aynı elemanların girebilecekleri sair mesleklerde ait kanunlarda yapılan tadil ile tamamen ortadan kalkmıştır.

Avukatlık Kanunundaki değişiklikle namzetlik müddeti bir seneye inmiş, hâkimlere verilen ödeneklerle Barem Kanununun altıncı maddesine dayanarak verilebilecek maaş farkı kalmamış bilâkis mütaakıp terfilerde Hâkimler Kanununun sağladığı avantajlar Hazine avukatlığını hatta istenilir olmaktan çıkarmıştır.

Bu durum karşısında 4353 sayılı Kanunun bütün Hazine avukatlarını memur kılmak için koyduğu ilk beş senelik müddet gibi bu müddetin

hitamında 5163 sayılı Kanunla alınan iki senelik müddet dahi bittiği ve 5530 sayılı Kanunla 1 . III . 1951 tarihine kadar verilen müddet de bittiği halde Hazine Avukatlık Teşkilâtını, işe yarar mukayyet avukatlarla teçhiz etmeye imkân bulunmamış ve bu sebeple serbest avukat istihdamı yetkisi 5747 sayılı Kanunla altı ay daha uzatılmıştır.

Bugün kadroda mevcut 228 avukattan ancak 98 tanesi maaşlı mukayyet olarak çalışmaktadır. Geri kalan 130 kadroda ise serbest avukat çalıştırılmaktadır. Filhakika bu 130 kadrodan 30 kadarı halen münhal bulunmakta ise de bunun sebebi Ankara, İstanbul ve İzmir'e hiçbir suretle serbest avukat alınmaması hakkında ahiren Bakanlıkça ittihaz edilen prensip kararı ve diğer yerlere serbest tâyin hususundaki müracaatların, serbest avukat istihdamı müddetinin bitmesine çok az zaman kalması hasebiyle - zaruri haller hariç - reddedilmesidir. 5747 sayılı Kanunla alınan ve 1 . 9 . 1951 tarihinde sona erecek olan müddetin inkızasında bütün bu elemanlar hariçteki kazançlarını terkederek yalnız Hazineye bağlanmak veya Hazineyi terketmek durumunda kalacaklardır. 5530 sayılı Kanun, 5163 sayılı Kanunun serbestlik için nihai süre olarak koyduğu 18 . 1 . 1950 tarihinden sonra istihsal edilebileceği için mezkûr tarihte bütün serbest avukatlar ayrılmış ve o zaman ancak 5 adedi mukayyet olmayı talebetmiştir. Bu da serbestliğin kalkması halinde tatmin edilmedikçe matlup evsafıta mukayyet avukat bulmak güçlüğüne açıkça ifade etmektedir.

Bu durum karşısında 1 . 9 . 1951 tarihini tevbirli karşılamak zarureti zâhirdir.

Evvelce yapılan tetkiklerin de gösterdiği üzere Hazine avukatlarının tâyininde üç sisteme yer vermek mümkündür.

a) Hazinesinin dâvası oldukça diğer fertler gibi piyasada mevcut avukatlardan istifade etmek, hususi avukat istihdam etmek;

b) Abonman mahiyetinde aylık ücretli serbest avukat kullanmak;

c) Memur avukatlara yer vermek;

Bu sistemlerden ilki bugün medeni memleketlerin çoğunda kullanılır. Ancak bizim için kabili tatbik olmadığı kanaatindeyiz. Zira fert ile Devlet arasındaki ihtilâflar ve dâvalar, cesa-

retle iddia edilebilir ki, memleketimizde dünyanın hiçbir yerinde bulunmayacak kadar çoktur. Bu ihtilâfları azaltmak ve kaldırmak kısa zaman içinde hattâ beş on senede dahi mümkün değildir. Meselâ ihtilâfların arazi ve gayrimenkule taallük edenleri ancak yurdumuzda kadastronun ikmaliyle bertaraf edilebilir ki, bunun ne zaman mümkün olacağını kestirmek imkânsızdır. Bu itibarla her dâva için hariçten avukat bulup ona vermek bugün için bizde imkânsızdır. Mümkün olduğunu farzetsek bile Hazineye tahmil edeceği külfet kabili iktiham değildir.

Kaldı ki, Devlet bir hususi ferdin işlerinde gösterdiği titizlikle dâvalarını serbest avukatlara vermemek ve onlar da takip edememek durumundadır. Bunu da tabii karşılamak lâzımdır. Zira bir ferdin ancak birkaç dâvası olabileceği halde Hazinesinin bu dâvaları murakabe edecek organının binlerce dâvayı dağıtmak avukatlar nezdinde takip ve murakabe etmesi icabetmektedir.

İkinci sistem, ki, abonman mahiyetinde ücretlerle serbest avukat istihdamıdır, - şimdiye kadar memleketlerimizde tecrübe edilen, muvafak olmıyan ve yapılan tetkikata göre medeni memleketlerde de tesadüf edilmeyen bir usuldür. Mahzurları anlaşılmiş olan böyle bir usule rücu edilemeyeceğini düşünmekteyiz.

Bu itibarla son bir sistem olarak memur avukatlara yer vermek usulünün kabul edilmesi kalmaktadır ki, 4353 sayılı Kanunda bu esasa dayanmış ve örnek olarak İtalya ve Romanya teşkilâtını almıştır. Bugün kanaatimizce 4353 sayılı Kanunun; mütaakıp kanunlarla bertaraf olan avantajlı durumu yeniden ihdas eder şekilde tadili ve avukatlık meslekinin bir serbest meslek olarak hususiyetleri de nazara alır bir tarza ifrağı suretiyle bu sistemde sebat edilmesi en ziyade nafi olacağı düşünülmektedir.

Tasarımın birinci maddesi değiştirilen maddeleri tesbit etmektedir. Tadil sebepleri suretiyle aşağıda arzedilmiştir.

1. 4353 sayılı Kanunun birinci maddesine ait tadil : Namzet avukatlık esasının terkedilmesi hasabiyle madde bu maksada uygun bir şekilde değiştirilmiş, hukuk müşavirleri ile merkez muhakemat müdürünün başmüşavire karşı olan durumları tesbit olunmuştur.

2. İkinci maddeye ait tadil : Maddenin «B» bendinde evvelce mukavele hazırlamak vazifesini

Baş Hukuk Müşavirliğine vermiş olduğu halde tatbikatta mukaveleler alâkalı dairelerince hazırlanarak lüzumu halinde hukuk müşavirliğinden mütalâa istenildiği için fiiliyata ve icabata uygun olarak bu vazifeyi, hazırlanan mukavele tasarısı hakkında mütalâa beyanına hasretmekten ibaretir. «D» bendi kanunun 24 ncü maddesi hükmüne de uygun bir şekilde değiştirilmiştir. Yani malî hususları ihtiva eden ve Hazineyi alâkalandıran idari dâvalara ait alâkalı bakanlık ve dairelerce hazırlanan müdafaanamelerin kanunun 24 ncü maddesi gereğince evvelâ Maliye Bakanlığının alâkalı servislerine gelmesine ve bu servislerin icabında Baş Hukuk Müşavirliğinin hukuki mütalâasını istemeleri esasına göre fıkra tadil edilmiş ve fıkraya daha çok vuzuh verilmiştir. Bu sebeplerle madde yeniden yazılmıştır.

3. Muhakemat müdürlerinin vazifelerine ait 3 ncü madde kanunun ikinci maddesinin yeni şekline uygun bir şekilde değiştirilmiş ve bu tasarı ile muhakemat müdürlerine verilen yeni vazifelere ait bir fıkra eklenmiştir.

4. Beşinci madde; bir bölgeye tâbi olan yerlerdeki Hazine avukatlarının bölge muhakemat müdürü ile olan münasebetlerini tanzim eden hükümleri ve muhakemat müdürlerinin muhabere salâhiyetini temin eylemektedir.

5. Altıncı ve yedinci maddelerin tadilleri merkez ve mülhakat kadrolarında mevcut memuriyetlerden Hazine avukatlarına da 3656 sayılı Kanunun altıncı maddesi hükmünden faydalanılarak memur tâyin edilmesi salâhiyetini tanımaya mâtuftur. Bu memuriyetler mukaddema istisna mevki olmadığı cihetle vâkı taleplerin ya 80 lira maaş verilerek is'afı veya reddi zarureti hâsıl olmakta idi. Bilhassa mukayyet devreye girdiğimiz andan itibaren Hazine avukatlarını istisnai mevki yapmak zarureti kendiliğinden hissedilmektedir.

6. 14 ncü madde; Hazine avukatlığı müessesesini memuriyet şeklinde tesis etmekle beraber vekil ile müvekkil arasındaki münasebetleri de göz önünde bulundurmamak bu müessesenin Hazine için faydalı olarak işliyebilmesi bakımından zaruri görülmüştür. Bu itibarla mevcut 14 ncü madde bu esastan mülhem olmuş ise de tatbikatın verdiği tecrübeler karşısında bu esasın ihtiyaçlarımıza daha uygun bir şekle sokulması lüzumu hissedilmiş ve bu sebeple madde hükmü tadil edilmiştir.

Bu maddede sayılanların dışında kalan memurlar hakkında Memurin Kanununun inzibati cezalara ait umumi hükümlerinin tatbiki pek tabii olduğundan mevcut maddenin son fıkrası muaddel metne ilâve edilmemiştir.

7. 22 nci madde; bu maddenin esası muhafaza edilmekle beraber tatbikatta bâzı teknik hususlara taallük eden işlerde Hazine avukatına bu bakımdan salâhiyetli kimsenin yardımını sağlamak maksadiyle gerekli tadil yapılmıştır.

8. 23 ncü madde; bu maddede eskiden 300 liraya münhasır olan mahallî teşkilâtın yemin verme salâhiyeti 1 000 liraya çıkarılmıştır. Yeminin reddi için de maddeye sarahat verilmiştir.

9. 24 ncü madde; bu maddedeki (Muhakemat müdürlerine) kaydı çıkarılmıştır. Çünkü bu gibi evrakın evvel emirde Hazinesin alâkalı dairesine gelmesi esastır. Maddenin son fıkrası maddenin esası ile telif edilecek bir şekilde değiştirilmiştir.

10. 25 nci madde; bu maddenin son kısmı fuzuli görüldüğünden çıkarılmış ve madde yeniden yazılmıştır.

11. 27 nci madde; evvelce mahallinin 300 liraya maksur olan takipten vazgeçme salâhiyeti genişletilerek sulh mahkemelerinin vazife hudutlarıyla mütenazır olarak, 1 000 liraya çıkarılmış ve bu salâhiyetin kullanılış şekli tanzim edilmiştir.

12. 34 ncü madde ile mevzuu kalmıyan veya yanlışlıkla açıldığı anlaşılan dâvalarda evvelce mahallî teşkilâtın haiz olmadığı yetkiler tesbit edilmiştir.

Ek madde 1 : Bu madde mukayyet avukatlar için umumi olarak munzam vazife esasını koymaktadır. Avukatlık da 3656 sayılı Kanunun 18 nci maddesinde yazılı mesleklerden sayılması icabedeceğine göre, bilhassa girdiğimiz yeni sistem karşısında, böyle bir esasın kabulü de zaruri görülmüştür. Böyle bir hüküm meslek için kısmen cazip sayılmakla beraber büyük kadrolu avukat istihdam edemeyecek olan diğer daireler için de bir tasarruf esas olacaktır. Avukatın bu munzam vazifeyi ancak mensup olduğu daire dışındaki teşkilâta alabileceği tasrih edilmek suretiyle munzam vazife esas da tahdit edilmiş bulunmaktadır.

Tasarımın 2 nci maddesi; Bu madde 4353 sa-

yılı Kanunun kaldırılan 8, 9, 10, 11, 13, 16 ve 39 ncu maddelerine taallük etmektedir. Avukatlık Kanununda yapılan değişiklik ile staj süresinin kısaltılması muvacehesinde artık Hazine için stajyer avukat yetiştirmek lüzumu kalmamıştır. Esasen bugüne kadar yetişen otuz stajyer avukattan halen altı adedi Maliye teşkilâtında avukat olarak çalışmaktadır. Diğerleri teşkilâtta ayrılmışlardır.

Geçerli madde 2. : Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte müstahdem bulunan avukatların istisnai mevki hükümlerinden faydalanmaları için hazırlanmıştır. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte başında bulunan avukatlardan bu kanunla alınan ve istisnai mevki olan kadrolara tâyin edilecekler tâyin edildikleri derece aylığını vermek, girilen yeni rejimin icabettirdiği bir zaruret olmuş ve madde bu sebeple hazırlanmıştır.

Mealinde bulunan Hükümet gerekçesi muvafık görüldüğünden aynen kabul edildikten sonra maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarının 1, 2, 3, 5, 6, 7, 14, 22, 23, 24, 25, 27, 34 ncu maddeleriyle ek birinci maddesi ufak tefek bâzı kelime ve ibare tashihleriyle aynen kabul edilmiştir.

Avukatlık Kanununun bâzı maddelerini değiştiren Kanunun müzakeresi sırasında mezkûr Kanunun beşinci maddesi hükmünün meriyetten kaldırılmasına mütedair bulunan Hükümet teklifi Komisyon çoğunluğunca kabule şayan görülmiyerek reddedilmiştir.

Komisyonun bu husustaki görüşüne aykırı bir hükmü ihtiva eden ve bâzı ilcelerde maaşlı avukat kadrosu karşılığında ücretle serbest avukat istihdamı için Maliye Bakanlığına yetki

veren ek ikinci madde hükmü de tasarıdan çıkarılarak kanun hükümlerinin Avukatlık Kanunu hükümleriyle tenazuru temin edilmiştir.

Tasarının üçüncü maddesinde (Avukatlık Kanununun dâvavekilliği yapılmasına müsaade ettiği yerlerde avukat kadrolarında yedinci maddedeki hükümler dâhilinde dâvavekili kulanılabilmesi hususunda Bakanlığa yetki veren) hüküm de Komisyon çoğunluğunca muvafık görülmediğinden bu hükmü ihtiva eden fıkranın da tayyedilmesine karar verilmiştir.

Tasarının geçici 1, 2, 3 ve 4 ncu maddeleri teferruata taallük eden küçük bâzı tadillerle aynen kabul olunmuştur.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi edilmek üzere yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
Ankara	Balikesir	Balikesir
<i>O. T. İltekin</i>	<i>M. Erkuymucu</i>	<i>V. Asene</i>
Amasya	Ankara	Çankırı
<i>İ. Olgaç</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>	<i>C. Boynuk</i>
Çoruh	Çorum	Edirne
<i>M. Güney</i>	(14.) Mad.	<i>M. Enginün</i>
	muhalfim	
	<i>H. Ortakcioğlu</i>	
Elâzığ	Erzurum	Gaziantep
<i>H. A. Yöney</i>	<i>E. Karan</i>	<i>G. Kmoğlu</i>
İstanbul	Kars	Kars
<i>A. Moshos</i>	<i>L. Aküzüm</i>	<i>A. Çetin</i>
Konya	Kütahya	Malatya
<i>M. Obuz</i>	<i>S. Süruri Nasuhoğlu</i>	<i>Ş. Tugay</i>
Samsun	Seyhan	Yozgad
<i>F. Tüzel</i>	<i>S. Serçe</i>	<i>N. Ü. Alçalı</i>

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/172
Karar No.60

28 . V . 1951

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün vazifelerine Devlet dâvalarının takibi usullerine ve merkez ve vilâyetler kadrolarından bâzı değişiklikler yapılmasına dair olan 4353 sayılı Kanunda bâzı değişiklikler yapılması hakkındaki kanun tasarısı Maliye ve Adalet Bakanlığı temsilcileri hazır buldukları halde incelendi.

Her iki temsilci de tasarı gerekçesine ilâve edecekleri bir hususun mevcut olmadığını belirttiler.

Gereğini düşünen komisyonumuz :

a) Hazinesinin dâvası oldukça diğer fertler gibi serbset çalışan avukatlardan istifade etmek, hususi avukat istihdam etmek;

b) Abonman mahiyetinde aylık ücretli serbest avukat kullanmak;

Gibi usullerin, memleketimizde fert ile Devlet arasındaki ihtilâf ve dâvaların pek çok olması ve bu suretle Hazineye tahmil edeceği malî külfet sebebiyle tatbik sahası bulamıyacağı açık olduğundan, son çare olan memur avukatlara yer vermek ve Hazine dâvalarının ikinci plânda kalmasını temin etmek için alınacak mukayyet avukatlara Barem Kanununun altıncı maddesinden istifade imkânını sağlamak suretiyle daha verimli elemanlardan faydalanmayı temin etmenin hali hazırdaki durumu islah bakımından yegâne çare olacağı mülâhaza ve mütalâasında bulunmuştur.

Avukatlık Kanunu ile staj süresinin bir seneye indirilmesi de, Bakanlık teşkilâtında yetiştirilen avukat yardımcıları ve avukatlardan temin edilmesi düşünülen faydaları ortadan kaldırmış bulunmaktadır.

Bu sebeplerle ve tasarı gerekçesiyle Adalet Komisyonu raporundaki mülahazaları yerinde görerek tasarının tümünü ittifakla kabul etmiştir.

Maddelerin müzakeresinde: Başlık ve Hükümetin madde biri aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin birinci maddesi, imlâ bakımın-

dan bir (ve) kelimesi ilâvesi suretiyle kabul edilmiştir.

Hükümetin ikinci maddesinde, temsil yetkisini kullanacak şahıslardan Baş Hukuk Müşavirinin durumunu daha açık bir şekilde belirtmek maksadiyle (Bizzat veya) tâbiri yerine (Baş Hukuk Müşaviri) tâbiri konularak kabul edilmiştir.

Şevki Ecevit (Sivas) ve Necip Bilge (Niğde) bu maddenin (F) bendindeki teftiş ve murakabenin kaç senede bir veya senede kaç defa yapılması hususunun da maddeye ilâvesinin istemişlerse de Maliye Bakanlığı temsilcisi; bu hususta maddeye bir hüküm ilâvesinin mümkün olamayacağını çünkü: Katî bir müddet tâyin edilip de bilâhara bu kanun hükmünün yerine getirilememesinin daha kötü neticeler doğuracağını belirtmesi üzerine teklif kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun beşinci maddesindeki (Defterdarlara veya malmüdürlerine) ibaresi, şahıs yerine makam ifade eden (Defterdarlıklara veya malmüdürlüklerine) tarzında değiştirilerek Komisyonun beşinci maddesi kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun 6 ve 7 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

14 ncü maddenin müzakeresinde Şevki Ecevit (Sivas) ve Necip Bilge (Niğde) maddedeki (Lüzum ve zaruret halinde vazifelerine de son verilebilir) cümlesine muhalefet ederek bunun adalet prensibine uygun bir şey olmayacağına, senelerce çalışarak kendini ve istikbalini hasrettiği bir işten icabında şahsi mülahazalarla çıkarılabileceğini ve buna karşı da 15 nci maddede hükmüne göre, kanun yolu olan Danıştaya müracaat hakkının kaldırılmasını yersiz gördüklerini belirtmişlerdir.

Maliye Bakanlığı temsilcisi ise böyle bir şeyin bahis mevzuu olmayacağını zira merkezde

kurulan, hukukçulardan müteşekkil beş kişilik bir kurul tarafından böyle bir karar alınabileceğini ve şayet bu yolda hareket edilmezse Hazine hukukunun ehilsiz ellerde tehlikeye düşeceğini ve icabında bu yolda Danıştaydan müspet karar alınarak bu gibi ehilsiz kimselerin teşkilât dâhilinde istihdamına devam edilmesi gibi bir zaruretini belireceğini ve esasen 4353 sayılı Kanunda da bu hükmün mevcut olduğunu ifade ederek tasarıdaki maddenin aynen kabulünü istedi.

Hükümetin 14 ncü maddesi aynen ve ekseriyetle kabul edildi.

22 nci maddenin müzakeresinde maddenin son cümlesindeki (Maliye Bakanlığı tarafından tensip edilecek bir memur Hazine avukatı ile müştereken temsil yetkisini kullanır) hükmüne Necip Bilge (Niğde) ve Adalet Bakanlığı temsilcisi itiraz ederek böyle bir hükmün Avukatlık Kanununun ana prensiplerine aykırı olacağını belirterek avukat olmıyan bir şahsa temsil yetkisi verilmesinin doğru olmayacağını söylediler.

Maliye Bakanlığı temsilcisi : Esasen idari dâvalarda daire âmirlerinin temsil yetkisinin mevcut bulunduğunu söyledi.

Maddedeki (Müştereken temsil yetkisini kullanır) tâbiri yerine (Birlikte duruşmaya iştirak ettirilebilir) tâbiri konularak Adalet Komisyonunun 22 nci maddesi bu tadille ve ekseriyetle kabul edildi.

Adalet Komisyonunun 23 ncü maddesindeki (Muhakemat müdürleri) tâbirinin sonuna imlâ bakımından bir (nin) edatı eklenerek komisyonun 23 ncü maddesi kabul edildi.

Hükümetin 24 ncü maddesindeki (Maliye Bakanlığına) tâbirinden sonraki (ve) kelimesiyle (Hazinenin görüş ve anlayışı) tâbirindeki (ve anlayışı) kelimeleri haşiv sebebiyle maddeden çıkarılarak Hükümetin 24 ncü maddesi kabul edildi.

Hükümetin 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun 27 nci maddesinin birinci fıkrasındaki (Muhakemat müdürlüğüne bağlı olan yerlerde doğrudan doğruya) ve (Muhakemat Müdürlüğü teşkilâtı) tâbirleri mâna bakımından lüzumsuz görüldüklerinden kaldırılmış ve (Muhakemat müdürünün) tâbirinden sonra bir (ve) kelimesi ilâve edilmiştir.

Beşinci fıkrada ise (miktar ve kıymette) tâbiri yerine imlâ bakımından (miktar veya kıymeti) tâbiri konularak Komisyonun 27 nci maddesi kabul edilmiştir.

Hükümetin 34 ncü maddesinin birinci fıkrasındaki (miktar - kıymeti) arasındaki (ve) kelimesi yerine (veya) kelimesi, (bin liradan) tâbiri yerine de (bin lira ve daha) tâbiri ve (iptal) kelimesinden sonra (ve) kelimesi yerine de (edilerek) kelimesi mâna bakımından değiştirilerek konmuş ve Hükümetin 34 ncü maddesi bu şekli ile kabul edilmiştir.

Hükümetin ek birinci maddesindeki (idarelerin) kelimesi yerine (idarelerle) tâbiri konmuş ve (idarelerin) kelimesinden sonraki (ve) kelimesi kaldırılmıştır. Son cümledeki (dairede) tâbiri yerine maddeye uygunluğu bakımından (idarede) tâbiri konularak Hükümetin ek birinci maddesi bu şekilde kabul edilmiştir.

Hükümetin ek ikinci maddesi; Avukatlık Kanununun bâzı maddelerini değiştiren kanun teklifindeki, mezkûr kanunun beşinci maddesi hükmünün meriyetten kaldırılmasına mütedair buluna Hükümet teklifi Adalet Komisyonunca ekseriyetle reddedildiğinden, Komisyonun bu husustaki görüşüne aykırı bir hükmü ihtiva eden ek ikinci madde hükmünü tasarıdan çıkaran Adalet Komisyonunun fikirlerine iştirak eden Komisyonumuz da bu maddenin tasarıdan çıkarılmasını uygun görmüştür.

Hükümetin madde ikisi aynen kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonun madde üçü aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin geçici bir ve ikinci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin geçici üçüncü maddesinin başına vuzuh bakımından (Serbest Hazine avukatı olarak çalışmakta iken) tâbiri ilâve edilerek (ve şimdiye kadar serbest olarak çalışmış bulunan) tâbiri ve (ellerindeki) kelimesi çıkarılmış, (işleri) kelimesinin sonuna da bir (ni) edatı eklenerek Hükümetin geçici üçüncü maddesi bu şekliyle kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun geçici dördüncü maddesi, Hükümetin madde dört ve beşi aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tev-

di buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı Bu Rapor Sözcüsü
Rize Zonguldak
İ. Akçal Fehmi Açıksöz
Kâtip
Zonguldak Diyarbakır
Fehmi Açıksöz M. Remzi Bucak

Kırşehir
H. Sezai Erkut
İmzada bulunamadı
Niğde
N. Bilge
Siird
M. Daim Süalp

Malatya
Esat Doğan
İmzada bulunamadı
Samsun
Ş. Uluçay
Sivas
Ş. Ecevit

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/172
Karar No. 112.

22 . VI . 1951

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavrlığının ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün vazifelerine, Devlet dâvalarının takibi usullerine ve merkez ve vilâyetler kadrolarında bâzı değişiklikler yapılmasına dair olan 4353 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve Başbakanlığın 11 . IV . 1951 tarihli ve 6/1281 sayılı tezkereyle gönderilen kanun tasarısı, Adalet ve Maliye Komisyonları raporları ile birlikte komisyonumuza havale olunmakla Maliye Bakanlığın Baş Hukuk Müşaviri hazır olduğu halde incele-nip görüşüldü:

1951 yılı bütçesinin görüşülmesi sırasında izhar olunan temenniye uyularak süratle sevkedilmiş olduğu komisyonumuzca memnuniyetle müşahede edilmiş bulunan bu tasarı gerekçesinde de tafsilen açıklandığı üzere umumi muvazene-yeye dâhil dairelerin dâva ve icra işleri evvelce her daire tarafından mukavele ile istihdam olunan avukatlar marifetiyle takip ve müdafaâ olunur iken 1934 yılında Devlet dâva ve icra işle-rinin bir elde toplanması ve idare edilmesi düşünölmüş ve bu maksatla 2573 sayılı Kanun tedvin edilmiştir.

2573 sayılı Kanunun neşri üzerine Genel Muvazene-yeye dâhil dairelere ait bütün dâvaların takip mesuliyeti Maliye Bakanlığın Hukuk Müşavirliğinde toplanmakla beraber dâvaların takip tarzında bir değişiklik olmamış, bu işler her ta-

rafta, mevcut serbest ve ücretli avukatlara gör-dürölmekte devam etmiş ve bu suretle hariçteki kazancından müstağni kalacak bir menfaat temin edemiyen serbest avukatların ekseriya Ha-zineye ait dâvaları tâli bir iş telâkki eylemeleri ve bu dâvaları matlup şekilde takip etmemeleri yüzünden birçok Devlet haklarının zayi olduğu görölmüş olmakla 1943 senesinde kabul olunan 4353 sayılı Kanunla mukayyet avukatlık sistemi kabul edilmiş ve bu hizmeti de cazip kılmak için;

1. Stajyer Hazine avukatlığı müessesesi ih-dası,
  2. 5 nci ve daha yukarıki dereceli müşavir avukat kadrolarının istisnai mevki olarak kabulü,
  3. Her sınıfta bir defaya mahsus olmak üzere iki senede bir terfi,
- Gibi esaslar kanunda yer almış bulunmaktadı-r.

Ancak bütün bu menfaatler, aynı vazifeleri haiz kimselerin girebilecekleri sair meslek-lere ait kanunlarda yapılan değişiklikler avu-katlık stajının bir seneye indirilmesi, hâkim-lere verilen ödenek; gibi sebeplerle cazibesini kaybetmiş olduğundan mezkûr kanunun derpiş ettiği mukayyet avukatlık sistemi bugüne ka-dar tatbik edilememiş olduğu ve bu sebeple beş yıllık intikal devresi mütaaddit kanunlarla 1 Eylül 1951 tarihine kadar uzatılmış bulunmaktadı-r.

Hazineye ait dâva ve icra işlerinin takip ve müdafaası için en uygun sistem olarak ka-

bulü lâzımgelen mukayyet avukatlığın bizde de tatbikını temin için kabul olunan 4353 sayılı Kanunun mütaakıp kanunlarla bertaraf edilen avantajlı durumu yeniden ihdas eder şekilde tadili maksadiyle hazırlanan tasarı Komisyonumuzca yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarının birinci maddesi Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiş ve bu birinci madde ile tadili istenilen 4353 sayılı Kanunun 1, 2, 3, 5, 6, 7, 14, 22, 23, 24, 25, 27 ve 34 ncü maddelerinden birinci maddesi Maliye Komisyonunun değiştirışı veçhile aynen ve ikinci maddesi ise; teftiş ve murakabe işi ile avukatları da görevlendirmek maksadiyle, (F) fıkrasına «müşavir avukatlar» ibaresinden sonra «ve avukatlar» kelimesini eklemek suretiyle kabul edilmiştir. 3 ncü madde Adalet Komisyonunun, 5 ncü madde Maliye Komisyonunun, 6 ve 7 ncü maddeler Adalet Komisyonunun değiştirışleri veçhile aynen kabul edilmiştir.

Hazine avukatlarının lüzum ve zaruret halinde vazifelerine son verilebileceği hakkındaki tasarinın 14 ncü maddesi, bu işlemin 4353 sayılı Kanunun 15 ncü maddesi hükümleri dairesinde uygulanacağını tasrih etmek suretiyle, kabul edilmiştir.

Maliye Komisyonunun değiştirdiği 22 ncü madde kelime ilâvesiyle ve 23 ncü madde aynen ve 24 ncü madde, maddede yazılı «müdafaaname projelerinin» ibaresindeki proje kelimesinin hukuki bir tâbir olmadığı için çıkarılması ve «müdafaanamerin» şeklinde tashihi suretiyle kabul edilmiştir.

25 ncü madde Hükümetin teklifi, 27 ve 34 ncü maddeleri ile ek birinci maddesi Maliye Ko-

misyonunun değiştirışı veçhile ve ek ikinci madde tasarıdan çıkarılmak suretiyle kabul edilmiştir.

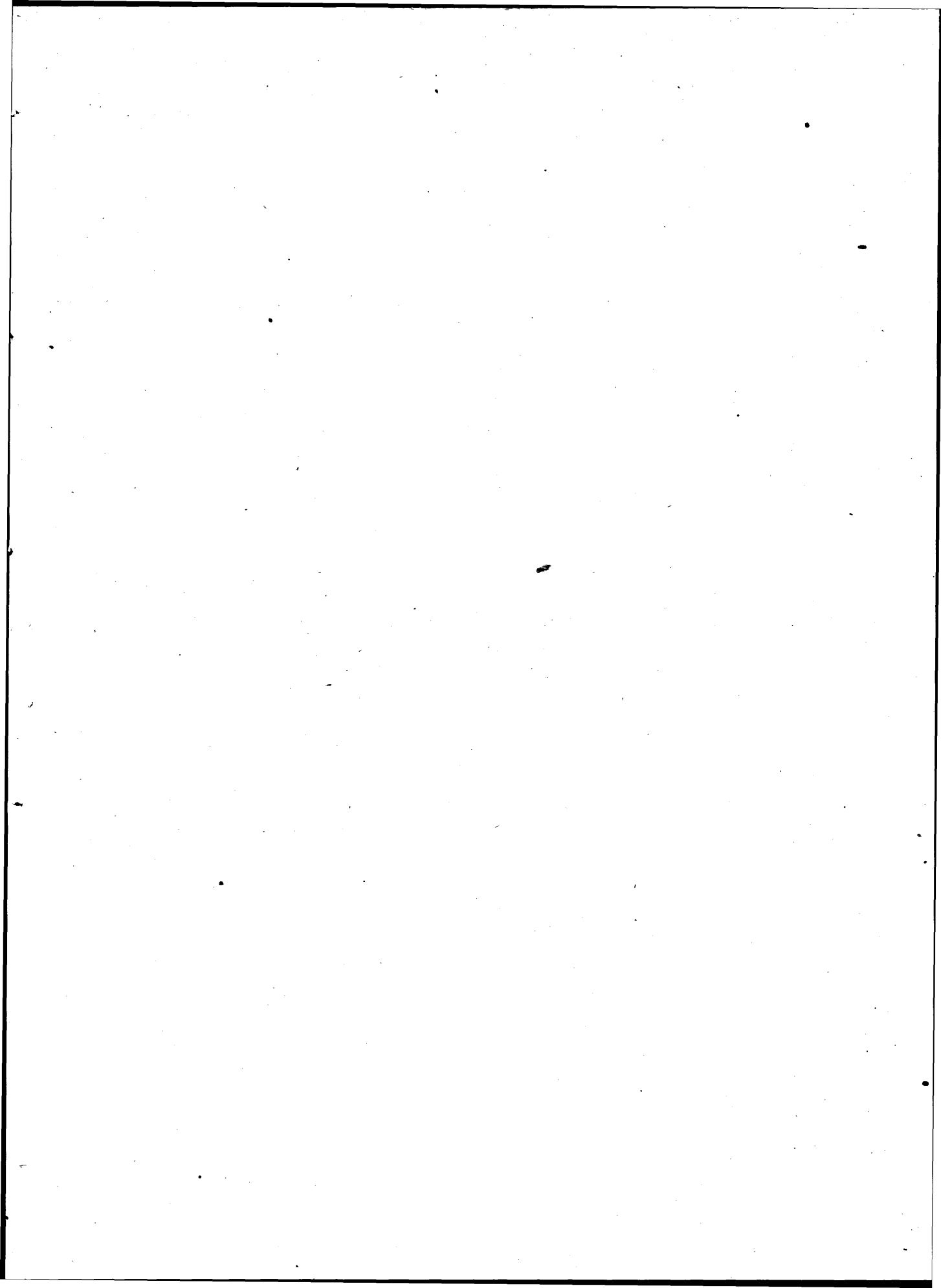
Tasarının 2 ncü maddesi Hükümetin teklifi ve 33 ncü maddesi Adalet Komisyonunun değiştirışı veçhile aynen kabul edilmiştir.

Geçici birinci madde hükmünün avukatlar hakkında uygulanamayacağıın madde sonuna bir fıkra eklenmesi suretiyle ve geçici ikinci madde Hükümetin teklifi ve geçici üçüncü madde Maliye Komisyonunun ve geçici dördüncü madde Adalet Komisyonunun değiştirışleri veçhile aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 4 ve 5 ncü yürürlük maddeleri Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

İvedilik ve öncelikle görüşülmesi dileğiyle Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başbakanlığa sunulur.

Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Burdur	Çanakkale	Bursa
F. Çelikbaş	E. Kalafat	H. Şaman
Antalya	Balıkesir	Bolu
A. Sarıoğlu	E. Budakoğlu	M. Güçbilmez
Çanakkale	Diyarbakır	Eskişehir
K. Akmanlar	M. Ekinci	A. Potuoğlu
Giresun	İstanbul	İstanbul
M. Şener	A. H. Başar	F. Sayımer
İzmir	Kastamonu	Kırklareli
B. Bilgin	H. Türe	Ş. Bakay
Konya	Konya	Ordu
R. Birand	M. A. Ülgen	R. Aksoy
Seyhan	Tokad	Trabzon
S. Barı	S. Atanç	C. R. Eyüboğlu
	Trabzon	Van
	S. F. Kalaycıoğlu	F. Melen

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün vazifelerine, Devlet dâvalarının takibi usullerine dair 4353 Sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 4353 sayılı Kanununun 1, 2, 3, 5, 6, 7, 14, 22, 23, 24, 25, 27 ve 34 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Teşkilât

Birinci madde — Maliye Bakanlığı Hazine Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü teşkilâtına ait vazifeler baş hukuk müşavirinin nezaret ve murakabesi altında hukuk müşavirleri, merkez, il ve bölge muhakemat müdürleri, müşavir avukat, avukatlar tarafından görülür.

Hukuk müşavirleri ile merkez muhakemat müdürü baş müşavirin verdiği işleri görürler.

Merkezdeki vazifeler

İkinci madde — Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü hususi kanunlarla Hazine Hukuk Müşavirliğine verilmiş olan işlerden başka :

A) Bakanlık makamından veya bakanlık makamının muvafakati ile bakanlık dairelerinden sorulan işlerin hukuki icapları hakkında mütalâa vermek;

B) Bakanlık ilgili daireleriyle diğer bakanlıklar tarafından hazırlanıp gönderilen mukavele projeleri üzerinde tetkikler yaparak mütalâa beyan etmek;

C) Bakanlıklara ve genel muvazene içindeki diğer dairelere ait her türlü hukuk ve ceza dâvaları ile icra işlerini, ait olduğu makam ve mercilerde ikame, takip ve müdafaa ettirmek;

D) Malî hususları ihtiva eden ve Hazineyi ilgilendiren idari dâvalara karşı bakanlıklar ve dairelerince hazırlanarak bu kanunun 24 ncü maddesi gereğince Maliye Bakanlığına gönderilen müdafaaameler üzerinde icabettiği takdirde hukuki mütalâa beyan etmek ve bu dâvaların duruşmalarında bu bakanlık ve daireleri bizzat veya hukuk müşavirleri, Merkez Muhakemat Müdürü, müşavir avukatlar ve avukat-

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRTİŞİ

Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün vazifelerine, Devlet Dâvalarının Takibi Usullerine dair 4353 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin madde biri aynen kabul edilmiştir.

Birinci madde — Hükümetin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İkinci madde — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün vazifelerine, Devlet dâvalarının takibi usullerine ve merkez ve vilâyetler kadrolarında bâzı değişiklikler yapılmasına dair olan 4353 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı.

MADDE 1. — Hükümetin madde 1 i aynen kabul edilmiştir.

Birinci madde — Maliye Bakanlığı Hazine Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü teşkilâtına ait vazifeler başhukuk müşavirinin nezaret ve murakabesi altında hukuk müşavirleri, merkez, il ve bölge muhakemat müdürleri, müşavir avukat ve avukatlar tarafından görülür.

Hukuk müşavirleri ile Merkez Muhakemat Müdürü, Başmüşavirin verdiği işleri görürler.

Merkezdeki vazifeler

İkinci madde — Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü hususi kanunlarla Hazine Hukuk Müşavirliğine verilmiş olan işlerden başka :

A) Bakanlık makamından veya bakanlık makamının muvafakati ile bakanlık dairelerinden sorulan işlerin hukuki icapları hakkında mütalâa vermek ;

B) Bakanlık ilgili daireleriyle diğer bakanlıklar tarafından hazırlanıp gönderilen mukavele projeleri üzerinde tetkikler yaparak mütalâa beyan etmek ;

C) Bakanlıklara ve Genel Muvazene içindeki diğer dairelere ait her türlü hukuk ve ceza dâvaları ile İcra işlerini, ait olduğu makam ve mercilerde ikame, takip ve müdafaa ettirmek ;

D) Malî hususları ihtiva eden ve Hazineyi ilgilendiren idari dâvalara karşı Bakanlıklar ve dairelerince hazırlanarak bu kanunun 24 ncü maddesi gereğince Maliye Bakanlığına gönderilen müdafaanameler üzerinde icap ettiği takdirde hukuki mütalâa beyan etmek ve bu dâvaların duruşmalarında bu Bakanlık ve daireleri baş hukuk müşaviri, hukuk müşavir-

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün vazifelerine, Devlet dâvalarının takibi usullerine dair 4353 sayılı Kanunda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

BİRİNCİ MADDE — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Madde 1. — Maliye Komisyonunun birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Merkezdeki vazifeler

Madde 2. — Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü hususi kanunlarla Hazine Hukuk Müşavirliğine verilmiş olan işlerden başka :

A) Bakanlık makamından veya Bakanlık makamının muvafakatiyle Bakanlık dairelerinden sorulan işlerin hukuki icapları hakkında mütalâa vermek ;

B) Bakanlık ilgili daireleriyle diğer Bakanlıklar tarafından hazırlanıp gönderilen mukavele projeleri üzerinde tetkikler yaparak mütalâa beyan etmek ;

C) Bakanlıklara ve Genel muvazene içindeki diğer dairelere ait her türlü hukuk ve ceza dâvaları ile icra işlerini, ait olduğu makam ve mercilerde ikame, takip ve müdafaa ettirmek ;

D) Malî hususları ihtiva eden ve Hazineyi ilgilendiren idari dâvalara karşı Bakanlıklar ve dairelerince hazırlanarak bu kanunun 24 ncü maddesi gereğince Maliye Bakanlığına gönderilen müdafaanameler üzerinde icabettiği takdirde hukuki mütalâa beyan etmek ve bu dâvaların duruşmalarında bu Bakanlık ve Daireleri Baş Hukuk Müşaviri, Hukuk Müşavir-

Hü.

Ad. K.

ları marifetiyle idari kaza mercilerinde temsil etmek;

E) Adli ve idari kaza mercilerinden, hakemlerden, icra daireleriyle noterler tarafından bakanlığa veya bakanlık dairelerine yapılacak tebliğleri bakanlık veya bu daireler namına kabul ederek hukuki icapları hakkında alâkadar daireye gerekli tebliğleri yapmak;

F) Müşavirliğe bağlı merkez ve iller teşkilâtının faaliyetini hukuk müşavirleri, merkez muhakemat müdürü veya müşavir avukatlar vasıtasıyla teftiş veya murakabe ettirmek;

Vazifeleriyle mükelleftir.

İllerdeki vazifeler

Üçüncü madde — İller muhakemat müdürleri:

A) Defterdarlıktan veya il idare şubelerinden sorulan işlerin hukuki icapları hakkında mütalâa vermek;

B) Hazineye ait her türlü dâvalarla genel muvazene içindeki dairelere ait hukuk ve ceza dâvalarının ve bütün icra işlerinin ait olduğu makam ve mercilerde takip ve müdafaasını yaptırmak;

C) Hususi kanunlarında ayrıca tebliğ mercii gösterilmemiş olan Hazineye ait adli ve idari kaza mercileri, hakemler, icra daireleri ve noterler tarafından yapılacak tebliğleri kabul ederek hukuki icapları hakkında alâkalı daireye gerekli tebliğleri yapmak;

D) İle bağlı ilcelerde işleri senede en az bir defa teftiş etmek veya il avukatları marifetiyle teftiş ettirmek ve hazırlıyacıkları raporları bakanlığa göndermek;

E) Mali hususları ihtiva eden ve Hazineyi ilgilendiren idari dâvalara ait olmak üzere genel muvazene içindeki dairelerin hazırlayıp bu kanunun 24 ncü maddesi gereğince en büyük mal memuruna gönderecekleri müdafaanameler üzerinde icabettiği takdirde hukuki mütalâa beyan etmek;

F) Bu kanunla kendilerine verilen sair yetkileri kullanmak;

vazifeleriyle mükelleftir.

Üçüncü madde — İller Muhakemat müdürleri:

A) Defterdarlıktan veya il idare şubelerinden sorulan işlerin hukuki icapları hakkında mütalâa vermek;

B) Hazineye ait her türlü dâvalarla genel muvazene içindeki dairelere ait hukuk ve ceza dâvalarının ve bütün icra işlerinin ait olduğu makam ve mercilerde takip ve müdafaasını yaptırmak;

C) Hususi kanunlarında ayrıca tebliğ mercii gösterilmemiş olan Hazineye ait adli ve idari kaza mercileri hakemler, icra daireleri ve noterler tarafından yapılacak tebliğleri kabul ederek hukuki icapları hakkında alâkalı daireye gerekli tebliğleri yapmak;

D) İle bağlı ilcelerde işleri senede en az bir defa teftiş etmek veya il avukatları marifetiyle teftiş ettirmek ve hazırlıyacıkları raporları Bakanlığa göndermek

E) Mali Hususları ihtiva eden ve Hazineyi ilgilendiren idari dâvalara ait olmak üzere Genel Muvazene içindeki dairelerin hazırlayıp bu kanunun 24 ncü maddesi gereğince en büyük mal memuruna gönderecekleri müdafaanameler üzerinde icabettiği takdirde hukuki mütalâa beyan etmek;

F) Bu kanunla kendilerine verilen sair yetkileri kullanmak;

Vazifeleriyle mükelleftirler.

Mal. K.

leri, Merkez Muhakemat Müdürü, müşavir avukatlar ve Avukatları marifetiyle idari kaza mercilerinde temsil etmek;

E) Adli ve idari kaza mercilerinden, hakemlerden, icra daireleriyle noterler tarafından Bakanlığa veya Bakanlık dairelerine yapılacak tebliğleri Bakanlık veya bu daireler namına kabul ederek hukuki icapları hakkında alâkadar daireye gerekli tebliğleri yapmak;

F) Müşavirliğe bağlı merkez ve iller teşkilâtının faaliyetini hukuk müşavirleri, Merkez Muhakemat Müdürü veya müşavir avukatlar vasıtasıyla teftiş veya murakabe ettirmek;

Vazifeleriyle mükelleftir.

Üçüncü Madde — Adalet Komisyonunun üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

leri, Merkez, Muhakemat Müdürü, Müşavir Avukatlar ve Avukatları marifetiyle idari kaza mercilerinde temsil etmek;

E) Adli ve idari kaza mercilerinden, hakemlerden, icra daireleriyle noterler tarafından Bakanlığa veya Bakanlık dairelerine yapılacak tebliğleri Bakanlık veya bu daireler namına kabul ederek hukuki icapları hakkında alâkadar daireye gerekli tebliğleri yapmak;

F) Müşavirliğe bağlı merkez ve iller teşkilâtının faaliyetini Hukuk Müşavirleri, Merkez Muhakemat Müdürü, Müşavir Avukatlar ve Avukatlar vasıtasıyla teftiş veya murakabe ettirmek;

Vazifeleriyle mükelleftir.

İllerdeki Vazifeler

Madde 3. — Adalet Komisyonunun 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Vazifelerin ayrılması

Beşinci madde — Hukuk müşavirleri ile Merkez Muhakemat Müdürü, müşavir avukat ve avukatlar merkezde Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğüne, illerde muhakemat veya bölge muhakemat müdürlüklerine, muhakemat müdürlüğü teşkilâtı olmiyan ve bir bölgeye tâbi bulunmiyan yerlerde defterdarlara veya mal müdürlüklerine bağlıdır. Muhakemat müdürleri dâva ve icra işlerinde ilgili makamlarla doğrudan doğruya muhabere yetkisini haizdir. Muhakemat müdürlüğü teşkilâtı olmiyan yerlerde defterdar ve mal müdürleri de aynı yetkiyi haizdir.

Merkez memurlarının tâyin usulleri

Altıncı madde — Merkez teşkilâtı kadrolarında yazılı memuriyetlerden başhukuk müşaviri ve muhakemat genel müdürü, Maliye Bakanının teklifi, hukuk müşavirleri ile merkez muhakemat müdürü ve müşavir avukatlar başhukuk müşavirinin inhası ve Maliye Bakanının teklifi üzerine müşterek karar ile, diğerleri başhukuk müşavirinin inhası üzerine Bakanlıkça tâyin olunurlar.

Başhukuk müşaviri ve muhakemat genel müdürü ile hukuk müşavirlerinin ve merkez muhakemat müdürünün, müşavir avukatlarla Hazine avukatlarının tâyin ve terfilerinde 3656 sayılı Kanunun altıncı maddesi hükmü tatbik olunur.

İl memurlarının tâyin usulleri

Yedinci madde — İl teşkilâtı kadrolarında yazılı memuriyetlerden birinci sınıf muhakemat müdürleri başhukuk müşaviri ve muhakemat genel müdürünün inhası ve Maliye Bakanının teklifi üzerine müşterek karar ile ve diğerleri başhukuk müşaviri ve muhakemat genel müdürünün inhası üzerine Bakanlıkça tâyin olunur.

Muhakemat müdürleri ile Hazine avukatlarının tâyin ve terfileri 3656 sayılı Kanunun altıncı maddesi hükmüne tâbidir.

Ad. K.

Vazifelerin ayrılması

Beşinci madde — Hukuk müşavirleri ile Merkez Muhakemat Müdürü, müşavir avukat ve avukatlar merkezde Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğüne, illerde muhakemat veya bölge muhakemat müdürlüklerine, muhakemat müdürlüğü teşkilâtı olmiyan ve bir bölgeye tâbi bulunmiyan yerlerde defterdarlara veya malmüdürlerine bağlıdır. Muhakemat müdürleri dâva ve icra işlerinde ilgili makamlarla doğrudan doğruya muhabere yetkisini haizdirler. Muhakemat müdürlüğü teşkilâtı olmiyan yerlerde defterdar ve malmüdürleri de aynı yetkiyi haizdirler.

Merkez memurlarının tâyin usulleri

Altıncı madde — Merkez teşkilâtı kadrolarındaki memuriyetlerden Başhukuk Müşaviri ve Muhakemat Genel Müdürü, Maliye Bakanının teklifi, hukuk müşavirleri ile merkez muhakemat müdürü ve müşavir avukatlar baş hukuk müşavirinin inhası ve Maliye Bakanının teklifi üzerine müşterek karar ile, diğerleri baş hukuk müşavirinin inhası üzerine Bakanlıkça tâyin olunurlar.

Baş hukuk müşaviri ve muhakemat genel müdürü ile hukuk müşavirlerinin ve merkez muhakemat müdürünün, müşavir avukatlarla Hazine avukatlarının tâyin ve terfilerinde 3656 sayılı Kanunun altıncı maddesi hükmü tatbik olunur.

İl memurlarının tâyin usulleri

Yedinci madde — İl teşkilâtı kadrolarındaki memuriyetlerden birinci sınıf muhakemat müdürleri baş hukuk müşaviri ve muhakemat genel müdürünün inhası ve Maliye Bakanının teklifi üzerine müşterek karar ile ve diğerleri baş hukuk müşaviri ve muhakemat genel müdürünün inhası üzerine Bakanlıkça tâyin olunur.

Muhakemat müdürleri ile Hazine avukatlarının tâyin ve terfileri 3656 sayılı kanunun altıncı maddesi hükmüne tâbidir.

Mal. K.

Vazifelerin ayrılması

Beşinci madde — Hukuk müşavirleriyle merkez muhakemat müdürü, müşavir avkat ve avukatlar merkezde Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğüne, illerde muhakemat veya bölge muhakemat müdürlüklerine, muhakemat müdürlüğü teşkilâtı olmıyan ve bir bölgeye tâbi bulunmıyan yerlerde defterdarlıklara veya mal müdürlüklerine bağlıdırlar. Muhakemat müdürleri dâva ve icra işlerinde ilgili makamlarla doğrudan doğruya muhabere yetkisini haizdirler. Muhakemat müdürlüğü teşkilâtı olmıyan yerlerde defterdar ve mal müdürleri de aynı yetkiyi haizdirler.

Altıncı madde — Adalet Komisyonunun 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yedinci madde — Adalet Komisyonunun yedinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

Vazifelerin ayrılması

Madde 5. — Maliye Komisyonunun 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Merkez memurlarının tâyin usulleri

Madde 6. — Adalet Komisyonunun 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İl memurlarının tâyin usulleri

Madde 7. — Adalet Komisyonunun 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Inzibati cezalar ve vazifeye son verme

On dördüncü madde — Hazine avukatları hakkında Memurin Kanununda yazılı inzibati cezalardan her hangi biri, Memurin Kanunundaki tertibe bakılmaksızın tatbik olunabilir. Lüzum ve zaruret halinde vazifelerine de son verilebilir. Memuriyetten ihraç cezasının tatbika Memurin Kanununun hükümlerine tâbidir.

İdari dâvalarda temsil

Yirmi ikinci madde — İdari dâvaların açılması, İdareler aleyhine açılan bu nevi dâvaların takip ve müdafaası daire âmirlerine veya bu dairelerin bağlı buldukları Bakanlıklar Hukuk Müşavirlerine ait olup Devlet Şûrasındaki duruşmalarda bu daireler kendi âmirleri veya Hukuk Müşavirleri ve Hukuk Müşaviri teşkilâtı olmayan dairelerde ilgili şube âmiri tarafından temsil olunur. Hazineyi ilgilendiren işlerde bu vazife Hazine müşavir veya avukatları tarafından yapılır. Lüzumu halinde Maliye Bakanlığının alâkalı servisine mensup ve Maliye Bakanlığı tarafından tensip edilecek bir memur Hazine avukatı ile müştereken temsil yetkişini kullanır.

Yemin teklifi ve reddi

Yirmi üçüncü madde — Miktar veya kıymeti 1000 liraya kadar olan dâvalarla değeri belli olmayan ve sulh mahkemelerinin görevine dahil olan dâvalarda karşı tarafa yemin teklifine veya reddine Muhakemat Müdürleri ve olmayan yerlerde bağlı bulunduğu defterdar veya malmüdürünün yazılı muvafakatını almak şartıyla Hazine avukatı yetkilidir.

1000 lirayı geçen dâvalarda yemin teklifi veya reddi Maliye Bakanlığının iznine bağlıdır. Bakanlıklara karşı yemin teklifi halinde yemin, merkezde Bakanın yetki vereceği ilgili daire âmiri tarafından eda olunabilir.

Hazineyi alâkalandıran idari dâvalar

Yirmi dördüncü madde — Malî hususları ihtiva eden ve Hazineyi ilgilendiren işlerden merkezde Maliye Bakanlığına ve il ve ilçelerde

Ad. K.

On dördüncü madde — Hükümetin on dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yirmi ikinci madde — İdari dâvaların açılması, idareler aleyhine açılan bu nevi dâvaların takip ve müdafaası daire âmirlerine veya bu dairelerin bağlı buldukları bakanlıklar hukuk müşavirlerine ait olup Danıştaydaki duruşmalarda bu daireler kendi âmirleri veya hukuk müşavirleri ve Hukuk Müşavirleri teşkilâtı olmayan dairelerde ilgili şube âmiri tarafından temsil olunur. Hazineyi ilgilendiren işlerde bu vazife Hazine müşavir veya avukatları tarafından yapılır. Lüzumu halinde Maliye Bakanlığının alâkalı servisine mensup ve Maliye Bakanlığı tarafından tensip edilecek bir memur Hazine avukatı ile müştereken temsil yetkişini kullanır.

Yemin teklifi ve reddi

Yirmi üçüncü madde — Miktar veya kıymeti 1000 liraya kadar olan dâvalarla kıymeti belli olmayan ve sulh mahkemelerinin görevine dâhil olan dâvalarda karşı tarafa yemin teklifine veya reddine muhakemat müdürleri ve olmayan yerlerde bağlı bulunduğu defterdar veya malmüdürünün yazılı muvafakatını almak şartıyla Hazine avukatı yetkilidir.

1000 lirayı geçen dâvalarda yemin teklifi veya reddi Maliye Bakanlığının iznine bağlıdır. Bakanlıklara karşı yemin teklifi halinde yemin, merkezde bakanın yetki vereceği ilgili daire âmiri tarafından eda olunabilir.

Yirmi dördüncü madde — Hükümetin yirmi dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal. K.

On dördüncü madde — Hükümet tasarısının on dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yirmi ikinci madde — İdari dâvaların açılması, idareler aleyhine açılan bu nevi dâvaların takip ve müdafaası daire âmirlerine veya bu dairelerin bağlı buldukları bakanlıklar hukuk müşavirlerine ait olup Danıştaydaki duruşmalarda bu daireler kendi âmirleri veya hukuk müşavirleri ve hukuk müşaviri teşkilâtı olmayan dairelerde ilgili şube âmiri tarafından temsil olunur. Hazineyi ilgilendiren işlerde bu vazife Hazine müşavir veya avukatları tarafından yapılır. Lüzumu halinde Maliye Bakanlığının alâkalı servisine mensup ve Maliye Bakanlığı tarafından tensip edilecek bir memur Hazine avukatı ile birlikte duruşmaya iştirak ettirilebilir.

Yemin teklifi ve reddi

Yirmi üçüncü madde — Miktar veya kıymeti 1000 liraya kadar olan dâvalarla kıymeti belli olmayan ve sulh mahkemelerinin görevine dâhil olan dâvalarda karşı tarafa yemin teklifine veya reddine muhakemat müdürlerinin ve olmayan verlerde bağlı bulunduğu defterdar veya malmüdürünün yazılı muvafakatini almak şartıyla Hazine avukatı yetkilidir.

1000 lirayı geçen dâvalarda yemin teklifi veya reddi Maliye Bakanlığının iznine bağlıdır. Bakanlıklara karşı yemin teklifi halinde yemin, merkezde bakanın yetki vereceği ilgili daire âmiri tarafından eda olunabilir.

Hazineyi alâkalandıran idari dâvalar

Yirmi dördüncü madde — Malî hususları ihtiva eden ve Hazineyi ilgilendiren işlerden, merkezde Maliye Bakanlığına, il ve ilçelerde en bü-

B. K.

İnzabati cezalar ve vazifeye son verme

Madde 14. — Hazine avukatları hakkında Memurin Kanununda yazılı inzabati cezalardan her hangi biri; Memurin Kanunundaki tertibe bakılmaksızın tatbik olunabilir. Lüzum ve zaruret halinde 15 nci madde hükümleri dairesinde vazifelerine de son verilebilir. Memuriyetten ihraç cezasının tatbiki Memurin Kanununun hükümlerine tâbidir.

İdari dâvalarda temsil

Madde 22. — İdari dâvaların açılması, idareler aleyhine bu nevi dâvaların takip ve müdafaası daire âmirlerine veya bu dairelerin bağlı buldukları Bakanlıklar hukuk müşavirlerine ait olup Danıştaydaki duruşmalarda bu daireler kendi âmirleri veya hukuk müşavirleri ve hukuk müşaviri teşkilâtı olmayan dairelerde ilgili şube âmiri tarafından temsil olunur. Hazineyi ilgilendiren işlerde bu vazife Hazine Müşavir avukatı veya avukatları tarafından yapılır. Lüzumu halinde Maliye Bakanlığının alâkalı servisine mensup ve Maliye Bakanlığı tarafından tensip edilecek bir memur Hazine avukatı ile birlikte duruşmaya iştirak ettirilebilir.

Yemin teklifi ve reddi

Madde 23. — Maliye Komisyonunun 23 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hazineyi alâkalandıran idari dâvalar

Madde 24. — Malî hususları ihtiva eden ve Hazineyi ilgilendiren işlerden, merkezde Maliye Bakanlığına, il ve ilçelerde en büyük malmemu-

Hü.

en büyük malmemuruna haber verilmesi ve dairelerince hazırlanacak müdafaaname projelerinin işe ait dosya ve evrak ile birlikte bu mercilere gönderilmesi mecburidir. Bu nevi işler Hazinesinin alâkalı dairelerince tetkik olunarak müdafaanamerde yapılması gerekli değişiklikler hakkında Hazinesinin görüş ve anlayışı dairelere bildirilir. Bu müdafaaların Hazine anlayışına uygun olarak yapılması esastır.

Sayıştayca veya muhasiplerce kabul edilmeyen muamele ve tasarruflar sebebiyle açılan idari dâvalarda husumet

Yirmi beşinci madde — Genel muvazene içindeki dairelerin Sayıştayca veya muhasiplerce kabul edilmeyen muamele ve tasarrufları sebebiyle alâkahlar tarafından Danıştayda açılacak idari dâvalarda husumet Hazineye aittir.

Açılan dâvalarla başlayan icra takiplerinden vali ve kaymakamların vazgeçme yetkileri

Yirmi yedinci madde — 1000 liraya kadar (1000 lira dahil) bir Devlet alacağı veya bu değerdeki bir hak veya menfaat dâva ve icra yoluyla takip edilmekte iken takibata devam etmekte veya takibin Devlet aleyhine neticelenmesi halinde yüksek dereceli mahkeme veya mercie müracaatta maddi veya hukuki sebeplerle bir fayda umulmazsa avukatın mucip sebepleri gösteren mütalâası üzerine muhakemat müdürlüğüne bağlı olan yerlerde doğrudan doğruya muhakemat müdürünün, muhakemat müdürlüğü teşkilâtı olmayan yerlerde defterdarlığın teklifi üzerine takipten vazgeçme emri vermeğe ve dâva ve icra kayıtlarını sildirmeğe valiler yetkilidir.

Hazine avukatı bulunmayan yerlerde yukarıdaki fıkrada yazılı hususlara ait teklifler alâkalı daire âmirlerince yapılır.

Bölge muhakemat müdürlüklerine bağlı olan illerde yukarıdaki yetkiler takip veya dâva hangi il'e ait ise o yer valisi tarafından kullanılır.

Muhakemat müdürleriyle defterdarların teklifleri valilikçe reddolunursa ve bunlar tekliflerinde ısrar ederlerse keyfiyet Maliye Bakanlığına bildirilir. Valinin tasvip etmediği dâva

Ad. K.

Yirmi beşinci madde — Hükümetin yirmi beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yirmi yedinci madde — 1000 liraya kadar (1000 lira dahil) bir Devlet alacağı veya bu kıymetteki bir hak veya menfaat dâva ve icra yoluyla takip edilmekte iken takibata devam etmekte veya takibin Devlet aleyhine neticelenmesi halinde yüksek dereceli mahkeme veya mercie müracaatta maddi veya hukuki sebeplerle bir fayda umulmazsa avukatın mucip sebepleri gösteren mütalâası üzerine muhakemat müdürlüğüne bağlı olan yerlerde doğrudan doğruya muhakemat müdürünün, muhakemat müdürlüğü teşkilâtı ve olmayan yerlerde defterdarlığın teklifi üzerine takipten vazgeçme emri vermeye ve dâva ve icra kayıtlarını sildirmeye valiler yetkilidir.

Hazine avukatı bulunmayan yerlerde yukarıdaki fıkrada yazılı hususlara ait teklifler alâkalı daire âmirlerince yapılır.

Bölge muhakemat müdürlüklerine bağlı olan illerde yukarıdaki yetkiler takip veya dâva hangi il'e ait ise o yer valisi tarafından kullanılır.

Muhakemat müdürleriyle defterdarların teklifleri valilikçe reddolunursa ve bunlar tekliflerinde ısrar ederlerse keyfiyet Maliye Bakanlığına bildirilir. Valinin tasvip etmediği dâva ve icra takiplerinden vazgeçmeye Maliye Bakanlığının yetkilidir.

Mal. K.

yük mal memuruna haber verilmesi ve dairelerince hazırlanacak müdafaaname projelerinin işe ait dosya ve evrak ile birlikte bu mercilere gönderilmesi mecburidir. Bu nevi işler Hazinenin alâkalı dairelerince tetkik olunarak müdafaanamede yapılması gerekli değişiklikler hakkında Hazinenin görüşü dairelere bildirilir. Bu müdafaaların Hazine anlayışına uygun olarak yapılması esastır.

Yirmi beşinci madde — Hükümet tasarısının yirmi beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Açılan dâvalarla başlayan icra takiplerinden vali ve kaymakamların vazgeçme yetkileri

Yirmi yedinci madde — 1000 liraya kadar (bin lira dâhil) bir Devlet alacağı veya bu kıymetteki bir hak veya menfaat dâva ve icra yoluyla takip edilmekte iken takibata devam etmekte veya takibin Devlet aleyhine neticelenmesi halinde yüksek dereceli mahkeme veya mercie müracaatta maddi veya hukuki sebeplerle bir fayda umulmazsa avukatın mucip sebepleri gösteren mütalâası üzerine muhakemat müdürünün ve olmiyan yerlerde defterdarlığın teklifi üzerine takipten vazgeçme emri vermeye ve dâva ve icra kayıtlarını sildirmeye valiler yetkilidir.

Hazine avukatı bulunmiyan yerlerde yukardaki fıkrada yazılı hususlara ait teklifler alâkalı daire âmirlerince yapılır.

Bölge muhakemat müdürlüklerine bağlı olan illerde yukardaki yetkiler takip veya dâva hangi ile ait ise o yer valisi tarafından kullanılır.

Muhakemat müdürleriyle defterdarların teklifleri valilikçe raddolunursa ve bunlar tekliflerinde ısrar ederlerse keyfiyet Maliye Bakanlığına bildirilir. Valinin tasdik etmediği dâva ve icra takiplerinden vazgeçmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

B. K.

runa haber vermesi ve dairelerince hazırlanarak müdafaanamelerin işe ait dosya ve evrak ile birlikte bu mercilere gönderilmesi mecburidir. Bu nevi işler Hazinenin alâkalı dairelerince tetkik olunarak müdafaanamede yapılması gerekli değişiklikler hakkında Hazinenin görüşü dairelere bildirilir. Bu müdafaaların Hazine anlayışına uygun olarak yapılması esastır.

Sayıştayca veya muhasiplerce kabul edilmeyen muamele ve tasarruflar sebebiyle açılan idari dâvalarda husumet

Madde 25. — Hükümet teklifinin 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Açılan dâvalarla başlayan icra takiplerinden vali ve kaymakamların vazgeçme yetkileri

Madde 27. — Maliye Komisyonunun 27 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

ve icra takiplerinden vazgeçmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

İleelerde miktar ve değeri 300 liraya kadar (300 lira dâhil) olan işlerde bu yetkiler Hazine avukatının mütalâası ve mal müdürünün teklifi üzerine kaymakamlar tarafından kullanılır. Kaymakamların kabul etmedikleri teklifte mal müdürü ısrar ederse valinin vereceği karar kesindir.

Hazine avukatı olmayan ilcelerde dâva ve icra işlerinin terkinine ait teklifler alâkalı daire âmiri tarafından yapılır.

Bakanlığın emriyle açılan dâva ve icra takiplerinden vazgeçilmesi bakanlığın iznine bağlıdır.

Mevzusuz dâva ve takiplerin terkinini ve cezada verilen beraet kararlarına karşı kanun yollarına müracaattan vazgeçilmesi

Otuz dördüncü madde — Mevzuu kalmıyan veya yanlışlıkla açıldığı anlaşılan veya Hazineye ait hak ve menfaati muhtevi bulunmıyan dâvalarla icra takipleri miktar ve kıymeti bin liradan az olduğu takdirde 27 nei maddedeki usul dairesinde ve bin liradan fazla olduğu takdirde Maliye Bakanlığınca iptal ve dâva ve icra kayıtları terkin olunur.

Bu kabîl işler hakkında verilen kararlara karşı yüksek dereceli mahkemeye müracaattan vazgeçilmesi de yukarıki hükümlere tâbidir.

Hazinece müdahale olunan ceza dâvalarında suçun sabit olmaması, failinin tutulan şahıs olmadığıнын sübut bulması sebebiyle verilen beraet kararları hakkında dahi bu madde hükmü tatbik olunur.

Ek madde 1. — Genel, katma, özel bütçeli idarelerin ve belediyelerin ve sermayesinin yarısı veya idare ve murakabesi bu dairelere ait teşekküllerin mukayyet avukatları kendilerinin dâhil bulunduğu teşkilât haricinde olmak üzere, bu daire, müessese ve teşekküllerde, mensup oldukları dairenin muvafakatiyle, bir munzam avukatlık vazifesi alabilirler. Alınan munzam vazife genel, katma veya özel bütçeli bir dairede olduğu takdirde maaşı hakkında 3656 sayılı Kanunun 18 nei maddesi uygulanır.

Ad. K.

İleelerde miktar veya kıymeti 300 liraya kadar (300 lira dâhil) olan işlerde bu yetkiler Hazine avukatının mütalâası ve mal müdürünün teklifi üzerine kaymakamlar tarafından kullanılır. Kaymakamların kabul etmedikleri teklife mal müdürü ısrar ederse valinin vereceği karar kesindir.

Hazine avukatı olmayan ilcelerde dâva ve icra işlerinin terkinine ait teklifler alâkalı daire âmiri tarafından yapılır.

Bakanlığın emriyle açılan dâva ve icra takiplerinden vazgeçilmesi bakanlığın iznine bağlıdır.

Otuz dördüncü madde — Hükümetin otuz dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 1. — Hükümetin ek madde biri aynen kabul edilmiştir.

Mal. K.

İlcelerde miktar veya kıymeti 300 liraya kadar (üç yüz lira dâhil) olan işlerde bu yetkiler Hazine avukatının mütalâası ve mal müdürünün teklifi üzerine kaymakamlar tarafından kullanılır. Kaymakamların kabul etmedikleri teklifte mal müdürü ısrar ederse valinin vereceği karar kesindir.

Hazine avukatı olmıyan ilçelerde dâva ve icra işlerinin terkinine ait teklifler alâkalı daire âmiri tarafından yapılır.

Bakanlığın emriyle açılan dâva ve icra takiplerinden vazgeçilmesi bakanlığın iznine bağlıdır.

Mevzusuz dâva ve takiplerin terkinini ve cezada verilen beraet kararlarına karşı kanun yollarına müracaattan vazgeçilmesi

Otuz dördüncü madde — Mevzu kalmıyan veya yanlışlıkla açıldığı anlaşılan veya Hazineye ait hak ve menfaati muhtevi bulunmıyan dâvalarla icra takipleri miktar veya kıymeti bin lira ve daha az olduğu takdirde 27 nci maddedeki usul dairesinde ve bin liradan fazla olduğu takdirde Maliye Bakanlığınca iptal edilerek dâva ve icra kayıtları terkin olunur.

Bu kabıl işler hakkında verilen kararlara karşı yüksek dereceli mahkemeye müracaattan vazgeçilmesi de yukarıki hükümlere tâbidir.

Hazinece müdahale olunan ceza dâvalarında suçun sabit olmaması, failinin tutulan şahıs olmadığına subut bulması sebebiyle verilen beraet kararları hakkında dahi bu madde hükmü tatbik olunur.

EK MADDE 1. — Genel, Katma, Özel, bütçeli idarelerle belediyelerin ve sermayesinin yarısı veya idare ve murakabesi bu dairelere ait teşekküllerin mukayyât avukatları kendilerinin dâhil bulunduğu teşkilât haricinde olmak üzere, bu daire müessesesi ve teşekküllerde, mensup oldukları dairenin muvafakatiyle, bir munzam avukatlık vazifesi alabilirler. Alınan munzam vazife Genel, Katma, Özel bütçeli bir idarede olduğu takdirde maaşı hakkında 3656 sayılı Kanununun 18 nci maddesi uygulanır.

B. K.

Mevzusuz dâva ve takiplerin terkinini ve cezada verilen beraet kararlarına karşı kanun yollarına müracaattan vazgeçilmesi

Madde 34. — Maliye Komisyonunun 34 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 1. — Maliye Komisyonunun ek 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Ek madde 2. — Lüzum ve zaruret görülen ilcelerde maaşlı avukat kadrosu karşılığında ücretle serbest avukat istihdamına Maliye Bakanı yetkilidir. Bu suretle istihdam edileceklerin tâyin ve terfilerinde 7 nci madde hükmü uygulanır.

MADDE 2. — 4353 sayılı Kanunun 8, 9, 10, 11, 13, 16 ve 39 ncu maddeleri kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Maliye Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 4910 sayılı Kanuna bağlı 2 sayılı cetvelden ilişik 1 sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmış ve yerine ilişik 2 sayılı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

Avukatlık Kanununun dâva vekilliği yapılmasına müsaade ettiği yerlerde avukat kadrolarında 7 nci maddedeki hükümler dâhilinde dâvavekili de kullanılabilir.

İlişik 3 sayılı cetvelde yazılı kadrolar 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Maliye Bakanlığı kısmına ilâve olunmuştur.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunla kaldırılan kadrolarda aylıkla çalıştırılmakta olanlardan kanunun yürürlüğe girdiği tarihte geçici görev, hastalık, izin gibi kanuni sebeplerle görevi başında bulunamayanlar, kanunla kabul edilen görevlere tâyin olundukları takdirde işe başlamak kaydı aranmaksızın almakta oldukları aylıkların verilmesine devam olunur.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, bu kanunla kaldırılan kadrolarda görevli bulunanlardan aylık ve kadro unvanları değiştirilmemiş olanların (avukatlar hariçtir.) yeniden tâyinlerine lüzum olmayıp haklarında yukarıki fıkra hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte müşavir avukat, Hazine avukatı veya yardımcı avukat olarak müstahdem olanlardan bu kanunla alınan ve istisnai mevki olarak tanınan kadrolara tâyin edileceklerin aylıkları hakkında 3656 sayılı Kanunun 6 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Bu madde hükmü bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten en çok iki yıl evvel teşkilâtta ce-

Ad. K.

MADDE 2. — Hükümetin madde ikisi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Maliye Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesine dair 4910 sayılı Kanuna bağlı 2 sayılı cetvelden ilişik rakamla 1 sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmış ve yerine ilişik 2 sayılı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiştir.

İlişik 3 sayılı cetvelde yazılı kadrolar 1951 yılı Bütçe Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Maliye Bakanlığı kısmına ilâve olunmuştur.

GEÇİCİ MADDE 1. — Hükümetin geçici madde biri aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Hükümetin geçici madde ikisi aynen kabul edilmiştir.

Mal. K.

MADDE 2. — Hükümet tasarısının ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Adalet Komisyonunun madde üçü aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Adalet Komisyonunun geçici birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Adalet Komisyonunun geçici ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

İKİNCİ MADDE — Hükümet teklifinin 2. nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Adalet Komisyonunun 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunla kaldırılan kadrolarda aylıkla çalıştırılmakta olanlardan kanunun yürürlüğe girdiği tarihte geçici görev, hastalık, izin gibi kanuni sebeplerle görevi başında bulunmayanlar, kanunla kabul edilen görevlere tâyin oldukları takdirde işe başlamak kaydı aranmaksızın almakta oldukları aylıkların verilmesine devam olunur.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, bu kanunla kaldırılan kadrolarda görevli bulunanlardan aylık ve kadro unvanları değiştirilmemiş olanların yeniden tâyinlerine lüzum olmayıp haklarında yukarıki fıkra hükümleri uygulanır.

Bu madde hükmü avukatlar hakkında uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 2. — Hükümetin geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

zaen olmamak üzere, ayrılmış olanlar hakkında da tatbik olunabilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanun gereğince memuriyete giren ve şimdiye kadar serbest olarak çalışmış bulunan Hazine avukatları ellerindeki Hazineyi ilgilendirmiyen işleri 3 ay zarfında tasfiye etmeye mecburdurlar. Bu müddet içerisinde tasfiye etmeyenlerin vazifelerine son verilir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunun neşri tarihinde Hazine avukat namzetliğinde bulunanların bu hizmette geçen müddetleri 3499 sayılı Avukatlık Kanununa göre avukat yanındaki staja sayılır. Bunlar hakkında Avukatlık Kanununun imtihan hükümleri uygulanmaz.

MADDE 4. — Bu kanun 31. VIII. 1951 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
A. Menderes

Millî Savunma Bakanı

H. Köymen

Dışişleri Bakanı

F. Köprülü

Millî Eğitim Bakanı

T. İleri

Eko. ve Ticaret Bakanı

Muhlis Ete

G. ve Tekel Bakanı

R. Salim Burçak

Ulaştırma Bakanı

S. Kurtbek

İşletmeler Bakanı

H. Gedik

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı

S. Ağaoğlu

Adalet Bakanı

R. Nasuhioğlu

İçişleri Bakanı

H. Özyörük

Maliye Bakanı

H. Polatkan

Bayındırlık Bakanı

K. Zeytinoğlu

Sa. ve So. Y. Bakanı

Tarım Bakanı

N. Ökmen

Çalışma Bakanı

N. Özsan

Ad. K.

GEÇİCİ MADDE 3. — Hükümetin geçici madde üçü aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunun neşri tarihinde Hazine avukat namzetliğinde bulunanların bu hizmette geçen müddetleri 3499 sayılı Avukatlık Kanununa göre avukat yanındaki staja sayılır.

MADDE 4. — Hükümetin madde dördü aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin madde beşi aynen kabul edilmiştir.

Mal. K.

GEÇİCİ MADDE 3. — Serbest Hazine avukatı olarak çalışmakta iken bu kanun gereğince memuriyete giren Hazine avukatları, Hazineyi ilgilendirmiyen işlerini üç ay zarfında tasfiye etmeye mecburdurlar. Bu müddet içerisinde tasfiye etmeyenlerin vazifelerine son verilir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Adalet Komisyonunun geçici 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümet tasarısının madde 4 ü aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümet tasarısının madde 5 i aynen kabul edilmiştir.

B. K.

GEÇİCİ MADDE 3. — Maliye Komisyonunun geçici 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Adâlet Komisyonunun geçici 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Hükümetin 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BEŞİNCİ MADDE — Hükümetin beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

[1] SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
MERKEZ				İLLER			
2	Baş hukuk müşaviri ve muhakemat genel müdürü	1	125	3	Muhakemat müdürü	3	100
3	Hukuk müşaviri	2	100	4	» »	4	90
3	Merkez muhakemat müdürü	1	100	5	» »	11	80
5	Başyardımcı	1	80	4	Bölge muhakemat müdürü	2	90
6	Yardımcı	1	70	5	» » »	9	80
7	»	1	60	7	Muhakemat müdürü yardımcısı	5	60
8	»	1	50	8	» » »	5	50
9	»	1	40	4	Müşavir avukat	19	90
10	Birinci mümeyyiz	5	35	5	» »	30	80
11	İkinci »	5	30	6	Avukat	28	70
12	Memur	8	25	7	»	30	60
13	»	14	20	8	»	40	50
3	Müşavir avukat	2	100	9	»	50	40
4	» »	6	90	10	Yardımcı avukat	40	35
5	» »	5	80	10	Dâva kalemi şefi	5	35
6	Avukat	5	70	11	» » »	5	30
7	»	3	60	12	Memur	19	25
8	»	3	50	13	»	21	20
11	Avukat namzedi	10	30	14	»	10	15
13	Kâtip	5	20				

[2] SAYILI CETVEL

MERKEZ				İLLER			
2	Baş hukuk müşaviri ve muhakemat genel müdürü	1	125	4	Avukat	7	90
3	Hukuk müşaviri	2	100	5	»	5	80
3	Merkez muhakemat müdürü	1	100	6	»	4	70
5	İdari işler başyardımcısı	1	80	7	»	3	60
6	» » Yardımcısı	1	70	8	»	2	50
7	Servis şefi	1	60				
8	» »	1	50	3	Birinci sınıf muhakemat müdürü	3	100
9	» »	1	40	4	Muhakemat müdürü	4	90
10	Birinci mümeyyiz	3	35	5	» »	7	80
11	İkinci »	1	30	4	Bölge muhakemat müdürü	2	90
12	Memur	7	25	5	» » »	5	80
13	»	9	20	8	Muhakemat müdür yardımcısı	2	50
3	Müşavir avukat [*]	6	100	4	Avukat	26	90
				5	»	31	80
				6	»	45	70
				7	»	50	60

[*] İki taşırada kullanılabilir.

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
8	»	80	50	12	Memur	21	25
10	Dâva kalemi şefi	7	35	13	»	33	20
11	» » »	9	30	14	»	15	15

[3] SAYILI CETVEL

D. Görevin çeşidi Sayı Aylık

MERKEZ

4 Avukat 1 90

İLLER

4 Muhakemat müdürü 1 90
5 » » 6 80
5 Bölge muhakemat müdürü 4 80
4 Avukat 9 90
6 » 1 70
10 Dâva kalemi şefi 2 35
11 » » » 4 30